USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců Mgr. Michala Bobka a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **G. G.**, zastoupena Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 4, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 9. 2022, č. j. 19 Az 12/2021 - 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) brojí včas podanou kasační stížností proti rozsudku Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“) ze dne 8. 9. 2022, č. j. 19 Az 12/2021 - 33, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 3. 2021, č. j. OAM-94/ZA-ZA11-ZA05-2021. Tímto rozhodnutím žalovaný zastavil řízení o opakované žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“), neboť ji shledal nepřípustnou ve smyslu § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

[2] Nejvyšší správní soud se po konstatování přípustnosti kasační stížnosti zabýval její přijatelností ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně převyšuje vlastní zájmy stěžovatelky. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.).

[3] Podstatný přesah zájmů stěžovatele Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS (k uplatnitelnosti tam vyslovených názorů na současnou právní úpravu srov. např. rozsudek NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28). Podstatný přesah bude dán pouze v případech, kdy se kasační stížnost (1) týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny

v judikatuře Nejvyššího správního soudu anebo (2) právních otázek řešených dosavadní judikaturou rozdílně. Podstatný přesah zájmů stěžovatele bude dán (3) rovněž v případě potřeby učinit odklon od ustálené judikatury. Konečně bude kasační stížnost přijatelná (4) tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Takovým pochybením jsou především případy, kdy krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu a nelze vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[4] Žádný z těchto případů není dán. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[5] K otázce přípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu a podmínkám jejího věcného projednání existuje ustálená judikatura. Z ní plyne, že pro přípustnost opakovaných žádostí je třeba, aby v konkrétním případě existovaly „nové skutečnosti nebo zjištění“, které musí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Smyslem je na jedné straně umožnit nové posouzení v případech, kdy nové skutečnosti nebo zjištění mohou vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na druhé straně zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí (rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65 či rozsudek NSS ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 325/2019 - 16, č. 4012/2020 Sb. NSS). Institut opakované žádosti tudíž neslouží k doplňování předchozí žádosti ani ke zhojení nevyužití opravných prostředků proti meritornímu přezkoumání. Věcné projednání opakované žádosti je výjimkou, „*kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté*“ (rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65).

[6] Povinnost správního orgánu při posuzování splnění podmínek přípustnosti opakované žádosti shrnul rozšířený senát NSS v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96. Ve vztahu ke stěžovatelkou dovolávané změně situace v zemi původu je relevantní závěr, podle něhož správní orgán musí v odůvodnění rozhodnutí o nepřípustnosti opakované žádosti uvést odůvodněný závěr, že „*nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany*“. Ve smyslu 11a odst. 1 zákona o azylu musí být zohledňována změna, která je natolik podstatná a intenzivní, že by mohla svědčit o reálném nebezpečí újmy, či přinejmenším pravděpodobné pronásledování v tomto státě (obdobně např. rozsudek NSS ze dne 21. 5. 2008, č. j. 2 Azs 48/2007 - 71). U hodnocení informací o zemi původu poté judikatura zdůrazňuje požadavek na jejich věrohodnost, objektivnost, přesnost a aktuálnost (např. rozsudky NSS ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 - 71, či ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Zastaralost zpráv však nelze posuzovat pouze na základě faktu, že od vypracování anebo vydání informace uplynul určitý čas. Zastaralá je taková zpráva, která obsahuje informace, které již nejsou aktuální v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím, neboť situace, kterou zpráva popisuje, je již zcela jiná (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č. j. 45 Az 21/2016 - 55, č. 3714/2018 Sb. NSS, či rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2020, čj. 6 Azs 109/2019 - 74).

[7] Co se týče důkazního břemene, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013 - 35 uvedl, že „*[p]ostupuje-li Ministerstvo vnitra ve věcech azylových tak, že se ujímá odpovědnosti za náležité zjištění reálií o zemi původu, ale po žadateli o azyl žádá, aby unesl důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby, odpovídá to výkladu čl. 4 bodu pátého tzv. kvalifikační směrnice Evropské unie*“. K tomu Nejvyšší správní soud doplňuje, že při rozhodování o mezinárodní ochraně správní orgán zjišťuje skutkový stav věci právě v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jež vycházejí z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně (rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 5 Azs 22/2003, či usnesení NSS ze dne 19. 10. 2020, č. j. 4 Azs 277/2018 - 60). Klíčovým zdrojem informací je tak vždy azylový příběh vylíčený žadatelem (např. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2020, čj. 6 Azs 109/2019 - 74). Míra podrobnosti, v jaké se žalovaný musí vypořádat s otázkou, zda se v zemi jeho původu situace změnila tak zásadním způsobem, aby to opodstatňovalo meritorní posouzení opakované žádosti o mezinárodní ochranu, je tak určena tím, zda žadatel tvrdí posun v azylově relevantním významu jím uváděných důvodů (srov. např. usnesení NSS ze dne 30. 1. 2020, č. j. 2 Azs 302/2019 - 57).

[8] Pokud se konečně jedná o otázku zohlednění nejlepšího zájmu dítěte stěžovatelky, Nejvyšší správní soud se k této otázce již v minulosti vyjádřil tak, že „*jakkoli je zájem dítěte dle čl. 3 [Úmluvy o právech dítěte] předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí a státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, jsou povinny zajistit, aby dítě nemohlo být odděleno od svých rodičů proti jejich vůli (čl. 9 Úmluvy), nelze tyto principy samy o sobě podřadit pod další, nad rámec zákonem o azylu stanovené důvody pro udělení mezinárodní ochrany a správní soud nemá žádnou zákonnou možnost zrušit žalobou napadené rozhodnutí s odvoláním na výše uvedené principy*“ (rozsudek NSS ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57; dále např. rozsudky ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 67/2018 - 29, či ze dne 27. 9. 2016, č. j. 6 Azs 166/2016 - 28). Posouzení nejlepšího zájmu dítěte v řízení ve věci mezinárodní ochrany je nadto vyhrazeno pouze meritornímu rozhodování, což však není případ zastavení řízení z důvodu nepřípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu s ohledem na absenci nových skutečností či zjištění (srov. např. usnesení NSS ze dne 1. 12. 2016, č. j. 8 Azs 83/2016 - 62 či usnesení NSS ze dne 24. 9. 2020, č. j. 1 Azs 49/2020 - 32).

[9] K řešení všech otázek nastolených stěžovatelkou v její kasační stížnosti tedy již existuje ustálená judikatura. Nejvyšší správní soud neshledal tuto judikaturu rozpornou. Rovněž necítí potřebu se od ní odchýlit. Nedospěl ani k závěru, že by se městský soud v napadeném rozsudku dopustil *zásadního* pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Rozhodnutí žalovaného a městského soudu má oporu ve správním a soudním spise a reflektuje závěry citované judikatury. Ze spisového materiálu je zřejmé, že žalovaný zohlednil podklady o stavu v zemi původu stěžovatelky, které byly dostatečně aktuální k posouzení změny situace s ohledem na tvrzení stěžovatelky uvedená v její opakované žádosti z února 2021. Podkladové zprávy o situaci v Ázerbájdžánu z června 2020 a listopadu 2020 nenasvědčují tomu, že by se okolnosti v této zemi od rozhodnutí žalovaného o první žádosti stěžovatelky v roce 2018 změnily tak zásadním způsobem, aby byla opakovaná žádost o mezinárodní ochranu přípustná. Sama stěžovatelka navíc nepoukázala ve správním řízení (a ani v žalobě)

na žádnou konkrétní změnu azylově relevantních okolností v zemi původu, týkajících se důvodu její žádosti o mezinárodní ochranu, jenž byl shodný jako v první žádosti v roce 2017 (křesťanská víra stěžovatelky a obavy s ohledem na většinově muslimskou společnost). Při seznámení se s podklady k rozhodnutí ani nenavrhla jejich doplnění. Žalovaný přitom zohlednil i aktuální zprávu ohledně ozbrojeného konfliktu v oblasti Náhorního Karabachu vypracovanou v listopadu 2020, a to ačkoli stěžovatelka ve správním řízení uvedla, že ji situace v této oblasti příliš nezajímá. Tyto podklady tak považuje Nejvyšší správní soud za dostatečné. Napadený rozsudek navíc odráží závěry citované judikatury, i pokud jde o význam řízení ve věci mezinárodní ochrany stěžovatelčina syna.

[10] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto ji odmítl pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s.

[11] Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o stěžovatelčině návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože ve věci bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí.

[12] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 120 ve spojení s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4.). Stěžovatelka v řízení o kasační stížnosti neměla úspěch a žalovanému v něm žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. listopadu 2022

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu